

שם פרטי:

שם משפחה:

ביתה:

חלקי המשפט

דף עבודה

1 נתחו את המשפט: «בשבת טיילה המשפחה בשמחה ביער.»

חלק	מה כתוב במשפט
נושא	
נשוא	
תיאור זמן	
תיאור אופן	
תיאור מקום	

2 מצאו את המושא בכל משפט: מתחו קו מעליו וכתבו מעל הקו «מושא».

א. אחי קנה אופניים חדשים.

ב. המורה סיפרה לנו על הטיול.

ג. הם שוחחו עם המדריך.

3 איזה סוג תיאור?

א. «בגלל החום נשארנו בבית.»

○ זמן ○ סיבה ○ מקום

ב. «הוא דיבר בקול רם.»

○ אופן ○ זמן ○ מקום

4 הרחיבו את המשפט «הכלב רץ» והוסיפו תיאור זמן, תיאור מקום ותיאור אופן.

5 קראו את הקטע «יום טיול». מצאו בכל משפט את התיאורים: מתחו קו מעל כל תיאור, וכתבו מעל הקו את סוגו (זמן, מקום, אופן, סיבה).

א. ביום חמישי נסענו לגליל.

ב. בגלל החום יצאנו מוקדם.

ג. המדריך הסביר את המסלול בסבלנות.

ד. בצוהריים אכלנו ליד המעיין.

6 נתחו את המשפט: «אחותי הקטנה שלחה לסבתא מכתב מרגש».

חלק	מה כתוב במשפט
נושא	
נשוא	
מושא (את מה?)	
מושא (למי?)	
לוואי לנושא	
לוואי למושא	

7 מה תפקיד המילים שבסוגריים?

א. הילדים שיחקו (בחצר).

○ מושא ○ תיאור מקום ○ לוואי

ב. קניתי (אופניים) חדשים.

○ מושא ○ נושא ○ תיאור

ג. העץ (הגבוה) נפל בסערה.

○ לוואי ○ נשוא ○ תיאור אופן

ד. הוא דיבר (בשקט) כדי לא להעיר את התינוק.

○ תיאור זמן ○ תיאור אופן ○ מושא

8 כתבו משפט אחד ובו נושא, נשוא, מושא, לוואי, תיאור זמן ותיאור מקום. כתבו בסוגריים אחרי כל חלק את שמו.

9 התאימו לכל שאלה את חלק המשפט שהיא מזהה.

טור א

טור ב

1. מי? / מה? – מי שהמשפט מדבר עליו	תיאור ☐
2. מה עשה? / מה נאמר עליו?	נשוא ☐
3. את מה? / למי? / על מה?	לואי ☐
4. מתי? / איפה? / איך? / למה?	מושא ☐
5. איזה? / איזו? – פרט על שם עצם	נושא ☐

10 מיינו את התיאורים לפי סוגם.

בבוקר | מתחת לגשר | במהירות | בגלל הגשם | אחרי השיעור | בבית הספר | בזהירות | מחמת העייפות

זמן	מקום	אופן	סיבה

11 מצאו בכל משפט את הנושא ואת הנשוא: מתחו קו מעל כל אחד מהם, וכתבו מעל הקו «נושא» או «נשוא». שימו לב: לפעמים הנושא בא אחרי הנשוא.

א. אתמול הגיעו האורחים.

ב. בחצר שיחקו הילדים הקטנים.

ג. המים בבריקה קרים.

ד. בסוף השיעור צלצל הפעמון.

12 כתבו את המשפט «הרכבת יצאה» שלוש פעמים: פעם עם תיאור זמן, פעם עם תיאור סיבה ופעם עם תיאור אופן.

תשובות – חלקי המשפט

1 נתחו את המשפט: «בשבת טיילה המשפחה בשמחה ביער».

חלק	מה כתוב במשפט
נושא	המשפחה
נשוא	טיילה
תיאור זמן	בשבת
תיאור אופן	בשמחה
תיאור מקום	ביער

2 מצאו את המושא בכל משפט: מתחו קו מעליו וכתבו מעל הקו «מושא».

- א. אחי קנה ^{מושא} אופניים ^{לואי} חדשים.
- ב. המורה סיפרה ^{מושא} לנו ^{מושא} על הטיול.
- ג. הם שוחחו ^{מושא} עם המדריך.

3 איזה סוג תיאור?

- א. «בגלל החום נשארנו בבית».
- זמן • סיבה ○ מקום
- ב. «הוא דיבר בקול רם».
- אופן ○ זמן ○ מקום

4 הרחיבו את המשפט «הכלב רץ» והוסיפו תיאור זמן, תיאור מקום ותיאור אופן.

תשובה אפשרית: בבוקר רץ הכלב בשמחה בפארק.

5 קראו את הקטע «יום טיול». מצאו בכל משפט את התיאורים: מתחו קו מעל כל תיאור, וכתבו מעל הקו את סוגו (זמן, מקום, אופן, סיבה).

- א. ^{תיאור זמן} ביום חמישי ^{תיאור מקום} נסענו ^{תיאור זמן} לגליל.
- ב. ^{תיאור סיבה} בגלל החום ^{תיאור זמן} יצאנו ^{תיאור זמן} מוקדם.
- ג. המדריך הסביר את המסלול ^{תיאור אופן} בסבלנות.
- ד. ^{תיאור זמן} בצוהריים ^{תיאור מקום} אכלנו ^{תיאור זמן} ליד המעיין.

6 נתחו את המשפט: «אחותי הקטנה שלחה לסבתא מכתב מרגש».

מה כתוב במשפט	חלק
אחותי	נושא
שלחה	נשוא
מכתב	מושא (את מה?)
לסבתא	מושא (למי?)
הקטנה	לוואי לנושא
מרגש	לוואי למושא

7 מה תפקיד המילים שבסוגריים?

- א. הילדים שיחקו (בחצר).
 • מושא • **תיאור מקום** • לוואי
 ב. קניתי (אופניים) חדשים.
 • **מושא** • נושא • תיאור
 ג. העץ (הגבוה) נפל בסערה.
 • **לוואי** • נשוא • תיאור אופן
 ד. הוא דיבר (בשקט) כדי לא להעיר את התינוק.
 • תיאור זמן • **תיאור אופן** • מושא

8 כתבו משפט אחד ובו נושא, נשוא, מושא, לוואי, תיאור זמן ותיאור מקום. כתבו בסוגריים אחרי כל חלק את שמו.

תשובה אפשרית: בערב (תיאור זמן) קרא (נשוא) סבא (נושא) סיפור (מושא) מצחיק (לוואי) בסלון (תיאור מקום).

9 התאימו לכל שאלה את חלק המשפט שהיא מזהה.

טור א	טור ב
1. מי? / מה? – מי שהמשפט מדבר עליו	4 תיאור
2. מה עשה? / מה נאמר עליו?	2 נשוא
3. את מה? / למי? / על מה?	5 לוואי
4. מתי? / איפה? / איך? / למה?	3 מושא
5. איזה? / איזו? – פרט על שם עצם	1 נושא

10 מיינו את התיאורים לפי סוגם.

זמן	מקום	אופן	סיבה
בבוקר, אחרי השיעור	מתחת לגשר, בבית הספר	במהירות, בזהירות	בגלל הגשם, מחמת העייפות

11 מצאו בכל משפט את הנושא ואת הנשוא: מתחו קו מעל כל אחד מהם, וכתבו מעל הקו «נושא» או «נשוא». שימו לב: לפעמים הנושא בא אחרי הנשוא.

א. אתמול ^{נשוא} הגיעו ^{נושא} האורחים.

ב. בחצר ^{נשוא} שיחקו ^{נושא} הילדים הקטנים.

ג. ^{נשוא} המים ^{נושא} בברכה קרים.

ד. בסוף השיעור ^{נשוא} צלצל ^{נושא} הפעמון.

12 כתבו את המשפט «הרכבת יצאה» שלוש פעמים: פעם עם תיאור זמן, פעם עם תיאור סיבה ופעם עם תיאור אופן.

תשובה אפשרית: הרכבת יצאה בשמונה בבוקר. הרכבת יצאה באיחור בגלל תקלה. הרכבת יצאה לאט מן התחנה.